

KUTSESTANDARD

Taimekasvatustootja, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Taimekasvatustootja, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Taimekasvatustootja on erialase ettevalmistuse ja töökogemusega spetsialist, kes planeerib, analüüsib, korraldab ja vastutab taimekasvatustootmise eest. Tema peamisteks tööülesanneteks on ettevõtte tootmistegevuse kavandamine ja korraldamine, tootmismahutuste ja tööjõu vajaduste planeerimine, tööde juhtimine, majandustegevuse üle arvestuse ja aruandluse pidamine, vajadusel ettevõtte esindamine ning klientide ja vahendajatega suhtlemine. Ta on kursis valdkonna arengutega ja on vajadusel valmis rakendama asjakohaseid muudatusi. Töötamine põllumajandusettevõttes eeldab heade põllumajandustavade järgimist ja tegutsemist viisil, mis tagab ohutu toidu ja sööda tootmise. Töötamine taimekasvatustootjana eeldab tööd inimestega, organiseerides ja vastutades meeskonna töö eest. Taimekasvatustootja töö toimub nii sise- kui välitingimustes, vajadusel ka puhkepäevadel ja riiklikel pühadel ning öisel ajal. Ohuteguriteks töös on sundasendid töötamisel ja kokkupuude erinevate allergeenidega (taimekaitsevahendid, tolm, pesu- ja desinfektsioonivahendid, jm). Peamisteks töövahenditeks on põllumajandusmasinad, farmiseadmed ja -tarvikud (sh infotehnoloogiline riist- ja tarkvara). Kutsealas on ka taimekasvataja, tase 4 kutse. Taimekasvataja, tase 4 on oskustöötaja, kelle põhilisteks tööülesanneteks on külvipinna ettevalmistamine, külvamine, põllumajandusliku maa ja kultuuride hooldamine, põllukultuuride koristamine, sööda varumine, säilitamine ja müügiks ette valmistamine.
A.2 Tööosad A.2.1. Põllu- ja rohumaakultuuride kasvatamine A.2.2. Põllukultuuride koristamine ja säilitamine A.2.3. Rohumaakultuuride koristamine ja säilitamine A.2.4. Põllumajandusmasinate hooldamine ning remontimine A.2.5. Juhtimine ja majandamine
A.3 Kutsealane ettevalmistus 5. taseme taimekasvatustootjal on üldjuhul vähemalt keskharidus, läbitud erialane kutseõpe ja/või töökohal omandatud kutseoskused. Taimekaitsevahenditega töötamine nõuab taimekaitsetunnistust vastavalt taimekaitseseadusele. Töötamine liikurmasinatega nõuab juhtimisõigust vastavalt liiklusseadusele.
A.4 Enamlevinud ametinimetused Taimekasvatusspetsialist, agronoom, talunik, taimekasvatustöötaja, andmehaldur.

A.6 Tulevikuoskused

Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab

Tulevikuvaates on järjest olulisemad ajakohased teadmised keskkonnasäästlikust, sh taastavast- ja mahepõllumajanduslikust tootmisest, kliimamuutustest ja taimetervisest ning taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamisest. Oluline on tunda, kasutada ja analüüsida nii täppisviljeluslahendusi kui muid infotehnoloogilisi rakendusi. Samuti on vaja arendada suhtlus- ja kommunikatsioonioskust, arusaamist põllumajandusturu sektorite toimimisest (nt teraviljabörs) ning teadmisi toiduvärskest ja toiduvärskest.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Taimekasvatustootja, tase 5 kutsestandard koosneb üldoskustest B.2 ja kohustuslikest kompetentsidest B.3.1-B.3.5. Kutse taotlemisel on nõutud nende kõigi tõendamine.

B.2 Taimekasvatustootja, tase 5 üldoskused

1. Järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.
2. Järgib oma tegevuses keskkonnakaitsega ja jätkusuutliku majandamisega seotud eeskirju, standardeid, juhiseid, seadusi ja tavasid; kujundab töötajate vastutustundlikku suhtumist keskkonda.
3. Mõistab ja kasutab toote, seadme vm kasutusjuhendit, saab aru toote kokkupanemise joonistest, kasutusviisidest jmt.
4. Jälgib, et tema tegevus oleks vastavuses tööülesannete suuliselt või kirjalikult kokkulepitud järjekorra ja sisuga.
5. Kasutab oma tegevuses enda ja teiste tervist säästvaid tööviise ning järgib ohutusnõudeid.
6. Peab puhtust ja korda ning hoiab ja kasutab teiste inimeste, organisatsiooni, ühiskonna ja loodusvarasid (materjalid, seadmed, maafond jmt) hoolivalt ja otstarbekalt.
7. Koostab dokumente, detailseid juhiseid, jooniseid või spetsifikatsioone, et selgitada teistele, kuidas midagi teha.
8. Vastutab oma kutsetegevuse eest oma tegevusulatus ja pädevuse piires.
9. Tagab organisatsiooni, rühma või tegevuse juhtimise seaduspärasuse ja ladusa toimimise ning on valmis oma juhitud alluvate tegevusest aru andma.
10. Püstitab soovivat tulemustest lähtuvad selgelt sõnastatud, mõõdetavad, saavutatavad ja asjakohased eesmärgid ning määrab nende täitmise tähtsuse.
11. Koostab eesmärgi saavutamiseks või ülesande täitmiseks üksikasjaliku plaani, programmi või tegevuskava, kogudes, analüüsides ja täpsustades tööülesande täitmiseks vajalikku teavet.
12. Teeb muudatusi projekti esialgses kavas, hinnates esmalt muudatuste vajadust ja teavitades projektiga seotud sidusrühmasid; ajakohastab vajalikud dokumendid.
13. Tagab, et organisatsiooni töö toimuks kokkulepitud tingimuste kohaselt; seirab kasutatavaid töövõtteid, meetmeid, eeskirjade järgmist jmt.
14. Analüüsib tootmisprotsessiga seonduvat teavet; määrab, kui palju, missuguseid ressursse ja missuguse tegevuse jaoks organisatsiooni ressursse (nt aeg, raha, töötajad, seadmed) kasutatakse.
15. Teeb ühiste eesmärkide nimel tõhusat koostööd, mõistes oma ja kolleegide rolli meeskonnas ning käitudes usaldusväärselt ja koostööd soodustavalt.
16. Hoolitseb meeskonnas positiivse õhkkonna ja heade suhete säilimise eest.
17. Rakendab meetmeid heade ja kestlike suhete loomiseks ja hoidmiseks (nt külastused, üritused, kingitused jmt) nii tootjate, tarnijate kui ka klientidega.
18. Analüüsib oma teadmisi ja oskusi, määratleb koolitusvajaduse ja leiab võimalusi oma arengueesmärkide saavutamiseks, osaledes erialaüritustel, koolitustel, kutseühingute tegevuses ning lugedes erialakirjandust.
19. Oskab hinnata oma tundeid, mõtteid ja käitumise tagamaid ning reguleerida neid kriitilistes olukordades.
20. Säilitab keerukates olukordades rahu ega kaota enesekontrolli.
21. Käitub tasakaalukalt ja läbimõeldult nii enda kui ka teiste tugevate tunnete (rõõm, kurbus, viha, hirm, pettumus jmt) korral. Vajaduse korral jagab muret asjakohaste inimestega ja otsib abi.
22. Annab õnnetuses osalenule, haavatule, terviserikkega inimesele või loomale või muul moel kannatanule esmast meditsiinilist abi kuni arsti saabumiseni.
23. Pakub asjatundlikku eriteavet oma pädevusvaldkonnas.

24. Selgitab välja töötajate koolitus- ja arendusvajadused, vahendab sobivaid täienduskoolitusi ning nõustab töötajaid täienduskoolitustel osalemisel.
25. Kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ja ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt Lisa 1).
26. Mõistab ja kasutab digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet algtasemel kasutaja tasemel (vt Lisa 2); kasutab erialases töös vajaminevaid erialaspetsiifilisi tarkvaralahendusi, programme ja infotehnoloogilisi töövahendeid.

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Põllu- ja rohumaa kultuuride kasvatamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Korraldab mullaproovide võtmise, analüüsib ja kasutab tulemusi väetamisplaani/viljavaheldusplaani jm koostamiseks, lähtudes kasvatatavast põllukultuurist ja õigusaktidest tulenevatest piirangutest.
2. Koostab viljavaheldusplaani, arvestades kultuuride rotatsiooni põhimõtteid, ettevõtte eesmärgi ja võimalusi, sh turusituatsiooni.
3. Korraldab maa külviks ettevalmistamist, arvestades mullastikuolusid ja mullaharimise viise otsekülv, minimeeritud ja tavaharimine).
4. Korraldab seemnete kvaliteedi hindamist ja arvutab külvisenormi, arvestades seemnete kvaliteeti ja külvatavat kultuuri.
5. Korraldab külvitehnika seadistamist ja viljavaheldusplaanis olevate kultuuride külvamist.
6. Koostab väetamisplaani, lähtudes kasvatatavast kultuurist ning õigusaktidest tulenevatest piirangutest; korraldab kultuuride väetamist ja kasvuajagruppide hooldustööde tegemist.
7. Planeerib ja korraldab erinevaid hooldustöid põllu- ja rohumaa kultuuride kasvatamisel.
8. Koostab taimekaitseplaani arvestades integreeritud taimekaitsemeetodeid, hindab taimekaitsetööde vajalikkust ning korraldab taimekaitsetöid (sh seemnete puhtimist) vastavalt töö- ja keskkonnaohutusnõuetele ning kasvatatavale kultuurile.
9. Planeerib loomade (nt mäletsejaliste) kasutamist võimalusi põldude/rohumaa hooldustööde tegemisel (mulla elustiku ning mulla seisukorra parandamiseks).

B.3.2 Põllukultuuride koristamine ja säilitamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Hindab küpsusfaase, arvestades põllukultuuri kasutamise eesmärki; korraldab koristustehnika seadistamist vastavalt põllukultuurile; korraldab saagi koristamist ja äraveo põllult; kogub põllukultuuride koristamise käigus saadavad andmed ning määrab esialgse saagikuse.
2. Korraldab saagi kuivatamist, sorteerimist, hoidla ettevalmistamist ja saagi ladustamist, arvestades hoiustamiseks ja säilitamiseks vajalikke nõudeid; korraldab saagist proovi võtmist ja tellib vajalikud analüüsid; hindab saagi kvaliteeti ja võtab saagi arvele vastavalt ettevõtte sisekorrale.

B.3.3 Rohumaa kultuuride koristamine ja säilitamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Hindab koresöödaks kasvatatavate kultuuride kasvufaasi, arvestades nende kasutamise eesmärki; korraldab söödavarumistehnika töökorda seadmist.
2. Korraldab koresööda varumist, hinnates niite niiskusesisaldust, arvestades ilmastikutingimusi, tehnoloogiat ja eesmärki (hein, silo); dokumenteerib varumise käigus saadavad andmed ning määrab esialgse saagikuse.
3. Korraldab hoidla ettevalmistamist sööda säilitamiseks, arvestades hoiustamiseks vajalikke nõudeid ning jälgides hoiustatud sööda kvaliteeti hoiustamise ajal; korraldab söödaproovi võtmist ja tellib vajalikud analüüsid, hindab sööda kvaliteeti analüüsi tulemuste põhjal; korraldab söödaarvestuse vastavalt ettevõtte sisekorrale.

B.3.4 Põllumajandusmasinate hooldamine ning remontimine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad

1. Tagab masinate ja seadmete töökorrasoleku, korraldades nende igapäevast tehnikakontrolli ja hooldamist (puhastamist, määrimist jm).
2. Korraldab masinate ja seadmete ettevalmistamist (puhastamist ja hooldamist) hoiustamiseks või hooajatoodeks, arvestades ettevõtte töökorraldust.
3. Korraldab töömasinate ja -seadmete kuluvarude seisundi määramist ja hindamist, lähtudes tootja juhistest.
4. Korraldab masinate ja seadmete remonti ja vajadusel tööseadmete ning nende kinnituse mehhanismide osade asendamist vastavalt tootja juhisele ja ettevõtte töökorraldusele.

B.3.5 Juhtimine ja majandamine	EKR tase 5
Tegevusnäitajad 1. Kavandab tootmisprotsessi ja tootmisprotsessiks vajalikud ressursid, jälgides sealjuures keskkonnanõudeid, kasutades erialast tarkvara, elektroonilisi andmebaase ja kaarte; korraldab info ja juurdepääsude kaasajastamise. 2. Korraldab ettevõtte tootmisega seonduvate tööülesannete täitmise, andes töötajatele asjakohaseid korraldusi; valib ja värbab töötajaid; tagab töötajate tööalase pädevuse ning vajadusel suunab töötajad täienduskoolitusele; vormistab töölepingud, peab tööaja ja töötasu arvestust, kasutades vastavat tarkvara. 3. Selgitab välja ja planeerib töötajate motiveerimise võimalused; toetab töötajate sotsialiseerumist ja meeskonnatunde tekkimist, korraldab info liikumise ettevõttes. 4. Leiab juhtimiseks vajalikku informatsiooni ja hindab selle usaldusväärsust, koostab tootmisaruanded ning dokumentatsiooni ettevõtte siseselt ja edastab ametiasutustele vastavalt õigusaktide nõuetele, kasutades vastavaid infosüsteeme. 5. Kavandab ja korraldab müügiprotsessi ja turundustegevused vastavalt ettevõtte eesmärkidele, loob ja hoiab kliendisuhteid koostööpartneritega. 6. Koostab ettevõtte äriplaani, lähtudes ettevõtluskeskkonnast ja äriideest.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-31102023-2.9/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Madis Ajaots, OÜ Rannu Seeme Henrik Klammer, OÜ Voore Farm Margus Lepp, Vändra AS Miralda Pavel, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Kaisa Vahtmäe, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda Taavi Vösa, Maaelu Teadmuskuskeskus Meelis Värnik, Põllumeeste Ühistu KEVILI
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	27
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	31.10.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.10.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6111 Põllusaaduste ja kõögiviljakasvatajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Farmer, level 5
Vene keeles	Фермер
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamiskaala	